

เสฏฐัตถิต

ในตัทธิตนี้มีปัจจัย ๕ ตัว คือ ตร, ตม, อธิสฺสก, อีย, อัญ
ปัจจัยทั้ง ๕ ตัวนี้ ลงหลังคุณนาม ใช้แสดงคุณนามชั้นวิเสส และ
ชั้นอติวิเสส

ปัจจัยที่ลงในคุณนามชั้นอติวิเสส ๒ ตัว คือ ตม, อัญ
แปลว่าที่สุด สุนทรตม

ตม ปัจจัย

สพฺเพ อิเม ปาปา, อยมิเมสฺ อติสเยน ปาโปติ อัย ปาปตโม (ชโน)
สพฺพา อีมา ปาปา, อยมิมาสฺ อติสเยน ปาปาติ อัย ปาปตมา (อิต
ถึ)

สพฺพานิ อีมานิ ปาปานิ, อิทมิเมสฺ อติสเยน ปาปนฺติ ตํ ปาปตมํ
(กฺลํ)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นบาป, อ.ชน นี้ เป็นบาป โดยยิ่ง กว่าชน
ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า ปาปตมะ)

สพฺเพ อิเม ปณฺฑิตา, อยมิเมสฺ อติสเยน ปณฺฑิโตติ ปณฺฑิตตโม
(ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นบัณฑิต, อ.ชน นี้ เป็นบัณฑิต โดยยิ่ง กว่า
ชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า ปณฺฑิตตมะ)

อัญ ปัจจัย

สพฺเพ อิเม ปาปา, อยมิเมสฺ อติสเยน ปาโปติ ปาปิฏฺโจ (ชโน)

(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นบาป, อ.ชน นี้ เป็นบาป โดยยิ่ง กว่า-
ชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า ปาปิกฺจะ)

อปฺป-กนิฏฺจ

สพฺเพ อิเม อปฺปา, อยมิเมสํ อติสเยน อปฺโปติ อยมฺ กนิฏฺโจ (ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นผู้่น้อย, อ.ชน นี้ เป็นผู้่น้อย โดยยิ่ง กว่า
ชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า กนิฏฺจะ)

ปสฺสฺจ-เสฏฺจ

สพฺเพ อิเม ปสฺสฺจา, อยมิเมสํ อติสเยน ปสฺสฺโสติ เสฏฺโโจ (ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นผู้ประเสริฐ, อ.ชน นี้ เป็นผู้ประเสริฐ โดย
ยิ่ง กว่าชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า เสฏฺจะ)

วุฑฺฒ-เชฏฺจ

สพฺเพ อิเม วุฑฺฐา, อยมิเมสํ อติสเยน วุฑฺโฒติ อยมฺ เชฏฺโโจ (ชโน)
(อ.ชน ท. เหล่านี้ ทั้งปวง เป็นผู้เจริญ, อ.ชน นี้ เป็นผู้เจริญ โดยยิ่ง กว่า
ชน ท. เหล่านี้ เพราะเหตุนั้น อ.ชน นี้ ชื่อว่า เชฏฺจะ)

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. ปณฺทิตตโม (ปุริโส) ลงปัจจัยอะไร ในตํทธิตไทน จงวิเคราะห์
๒. วรตโม (ปุริโส) ลงปัจจัยอะไร ในตํทธิตไทน จงวิเคราะห์
๓. หีนตโม (ปุริโส) ลงปัจจัยอะไร ในตํทธิตไทน จงวิเคราะห์
๔. ปณฺีตตโม (ชโน) ลงปัจจัยอะไร ในตํทธิตไทน จงวิเคราะห์
๕. สุกุทธตโม (ปุริโส) ลงปัจจัยอะไร ในตํทธิตไทน จงวิเคราะห์